

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația.
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

„Creștinismul românesc“

Iată un nou titlu sub care se caracterizează Ortodoxia poporului român. Meritul acestei caracterizări aparține savantului profesor universitar și membru al Academiei Române, d-lui S. Mehedinți, care în zilele trecute a scos de sub tipar o nouă și valoroasă lucrare, în cuprinsul căreia studiază caracterele specifice ale creștinismului românesc.

Din studiul istoriei, etnografiei, folclorului și altor izvoare și documente române și străine, dl prof. S. Mehedinți ajunge la concluzii cât se poate de îmbucurătoare asupra creștinismului nostru. În 11 capitole Dsa înșiră următoarele 11 din calitățile vădite ale neamului și legii noastre strămoșești:

Lipsa războaelor confesionale (Poporul român este cel mai tolerant popor; lasă pe fiecare cu legea lui);

Neutralitatea în discuțiile dogmatice (Românii n'au avut aplecare spre discuții și certe în jurul dogmelor);

Primatul sufletului (Dacii și pe urma lor Românii au principiul că: Numai cine are suflet sănătos poate păstra și sănătatea trupului; iar grija de suflet a fost „de când lumea, caracterul precumpănitor al firii lor“);

Arhaismul creștinismului românesc (Creștinismul nostru datează dinaintea veacului al 4-lea; „convertirea noastră nu se află trecută nicăieri în vreun calendar“, pentru că „suntem singurul popor care ne-am creștinat pe nesimțite“);

Simbioza între Biserică și Stat (Biserica deși a avut un rol social și politic încă înainte de formarea Statului, n'a alunecat pe panta adversităților cu Statul);

Lipsa ereziilor și a ereticilor (Creștinismul nostru vechiu este curat de neghina luptelor cu ereticii);

Adâncă pătrundere a credinței creștine în folclor (Folclorul este icoana sufletului nostru religios, creștin);

Lipsa aplecării spre răzbunare (Românul este

iertător față de toți dușmanii săi; nu răsplătește răul cu rău);

Primirea suferinței ca mijloc de purificare și desăvârșire morală (Postul, rugăciunea și munca formează școala mântuirii);

Increderea în biruința binelui asupra răului (Creștinismul românesc este optimist; Românul privește spre cer, nu spre puterile întunecate ale iadului“);

Prioritatea frumuseții morale față de justiția formală (Românul nu se mulțumește ca o faptă să fie numai bună, ci și frumoasă; când spune că un lucru: nu e frumos, înseamnă că nu este nici moral nici estetic).

În sprijinul acestor concluzii asupra religiosității poporului român, dl S. Mehedinți ia de mărturie mai ales autorități streine și face comparații cu popoarele din jur, ca în felul acesta documentarea să fie și mai evidentă. Reproducem aici cuvintele elogioase pe care le-au scris despre Ortodoxia română, doi mari scriitori, unul francez și altul german, cari contrastează elocvent de interesant cu afirmațiile unor „sociologi“ români, cari se sbat din răspuseri să arate că Românii ar fi un popor fără preocupări sufletești și ateu.

Scriitorul L. Romier, într-o carte asupra unei călătorii pe care a făcut-o în România, scrie: „Țăranul — singurul Român adevărat — ne arată un amestec de daruri și înclinări care, de obicei, se exclud: E critic fără realism, *liric* fără misticism, ambițios fără machiavelism, *religios* fără fanatism... Religia română este o religie a satului, după cum și biserica română e biserica satului. Orice element religios sau moral, care nu izvorește din sat, vine dela streini. Afară de satul său, Românul nu are vieța morală decât ca o imitație precară. Din contră, în sat, țăranul exprimă lirismul religios în forma cea mai spontană și mai mișcătoare de suflet“¹⁾.

¹⁾ Lucien Romier, Le carrefour des empires morts, Paris 1931, p. 28 ș. a.

Filosoful Keiserling, intemeietorul școlii de filosofie morală dela Darmstadt, scrie: „Biserica română e vie și numai aici biserica ortodoxă (adică orientală) n'a ajuns înțepenită. De aceea, adăogă el, că numai în România... bizantinismul s'ar putea renaște în *latura religioasă*. In alte priviri, desigur că nu... Pe temeiul legii de ne-repetare, o renaștere nu se poate produce niciodată decât într'un corp nou. Vechea Eladă a trăit încăodată *ca artă* în Renașterea (italiană); ca spirit, în *clasicismul francez*, iar ca filosofie în *idealismul german*. In Grecia însă Elada nu va mai învia niciodată. Nici cultura bizantină nu se va renaște în locul său de baștină... Bizanțul fusese menit să se renască prin slavism. Dar unde a încercat până acum: în spiritul bulgar, sârb și rus (medieval), încercarea deși autentică, lucrul s'a petrecut pe un plan inferior de cultură; depărtarea culturală era prea mare între aceste popoare și Bizanț. Din contră, în România, bizantinismul ar putea renaște în cea mai înaltă expresie"... „Poporul și țara românească pot avea de sigur un mare viitor înaintea lor... deșteptând bizantinismul la o viață nouă“.

Aceste mărturii se completează minunat de frumos cu admirația ce o are față de evlavia Românilor scriitorul german H. Klöss, care decurând a făcut în revista „Gândirea“ măgulitoarea afirmație că „satul românesc e satul lui Hristos“.

Cartea dlui prof. S. Mehedinți, cu toate ironiile ce le adresează „teologilor“, „dogmelor“, „legii lui Moise“, etc. este o carte pe cât de actuală pe atât de prețioasă. Ea ne înprospătează și întărește convingerea că noi nu putem fi decât ceea ce am fost și suntem: o Biserică sobornicească și apostolească în ce privește dogmele; și națională în ce privește datinile. Ne mulțimim cu primatul Mântuitorului și cu îndreptarul Evangheliei, ca și străbunii nostri.

Asupra paginilor admirabile despre cele trei confesiuni creștine: catolicism, protestantism și ortodoxism, revenim.

Predici rostite în Catedrală

„Fericiti cei alungați pentru dreptate, căci a lor este împărăția cerurilor.“

Fericiti veși fi când vă vor batjocori pe voi și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minșind; pentru mine.“

„Bucurați-vă atunci și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri.“

Iubiți creștini.

Viața pământească este o permanentă luptă, în care noi ne aflăm, fie în ofensivă, fie în defensivă.

Oricum, ne aflăm în toiul luptei care se dă pentru existență, pentru felurite ideologii, individual sau colectiv, pe întregul front omeneșc, înlăuntru și în afară, trupește și sufletește deopotrivă.

In acest permanent războiu mondial, este — firește — inevitabilă suferința. Așa încât cu drept cuvânt se spune, că viețuirea pe pământ este un șir neîntrerupt de suferințe. Dar pentru ce oare?

Iubiți creștini.

Mulți nu știu, și mai mulți nu vreau să răspundă acestei întrebări. Suferințele, persecuțiile de tot felul, unii le socotesc ca absurde și fără rost și ca atare se lasă cuprinși de amărăciune, de renunțare, mânăhnire și chiar de disperare.

Aceia însă, cari au ajuns să cunoască și să recunoască cauza suferințelor lor, aceia le suportă cu bărbăție și resemnare, socotindu-le ca un efect neînălaturat al unor cauze precise. Din rândul acestora au ieșit acei martiri ai tuturor vremilor, cari cu fruntea senină și cu imne de slavă pe buze, au gustat moartea, privind cu ochii sufletului tainele cerului deschis și slava strălucită a răscumpărătorului Hristos, în dreapta lui Dumnezeu. Acestea au fost sufletele fericite, în sensul cuvintelor Mântuitorului; alungați, prigoniți și batjocoriți pentru Hristos și dreptate,

Este firesc — iubiți creștini — că încât privește suferința în lume, nu se poate ignora adevărul, că isvorul, cauza primordială a tuturor suferințelor este păcatul strămoșesc. Acolo lângă pomul cunoștinței binelui și a răului începe tragica luptă a omului. Acolo, omul a râvnit, a lăcomit la rău, căci după natura trupească răul îi părea amăgitor, bun și frumos la vedere.

Urmarea a fost — cum știm — că omul și-a pierdut nevinovăția și astfel, fericirea. Dar a mai pierdut și dreptul de a sta în raiul fericirii.

Dumnezeu a lăsat totuș omului puțința redobândirii raiului pierdut, fixându-i un preț pentru aceasta.

Prețul este ispășirea, prin suportarea conștientă a suferinței curățitoare.

Cunoscând acestea — iubiți creștini — ne putem explica faptul, că în lume vom întâlni oameni suferind inconștient, și oameni ispășind în deplină conștiință. Așa cum — de pildă — într'un războiu vom întâlni luptători conștienți, plini de curaj, cari luptă și mor fericiti pentru patria lor. In schimb întâlnim și de aceia — inconștienți — pentru cari orice osteneală, orice sfortare, este o suferință, de care se plâng și sunt nemulțumiți, pentrucă nu sunt încălziți de nici un ideal, nu sunt însuflețiți pentru nimic.

Unii ca aceștia nu sunt de cât niște suflete

stinghere, chinuite, pentru cari lupta pentru credință, pentru existență, pentru ideal, nu sunt decât povară grea.

Viața acestora este un iad permanent, nefiind însuflețită de sfânta înfrigurare a dorului de adevăr. Suflete pustii, rătăcitoare pe planul îngust al vieții, în cari glasul plin de nostalgia raiului a amuțit, dorul de rai a pierit. Aceștia sunt nefericiții cari nu iubesc adevărul, pentru că nu pot suporta lumina adevărului. Numai cunoscând acest evident contrast dintre oameni, putem înțelege deplin cuvintele Mântuitorului:

„Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, căci a lor este împărăția cerurilor.“

Pentru ce oare — iubiți creștini — trebuie să suferi cineva prigoană pentru adevăr și dreptate?

Răspunsul este foarte simplu. Pentru aceea, pentru că o parte a oamenilor, în cari s'a trezit conștiința, nizuiesc spre culmile adevărului și dreptății, iar cealaltă parte, în care conștiința încă nu s'a trezit, lunecă tot mai adânc în prăpastia minciunii, voind să trăiască cu ei și pe fiii luminați ai adevărului și dreptății. Unii sunt cei cari vor să trăiască o viață spirituală, iar ceilalți, cari trăiesc numai după trup. Unii merg pe căile minciunii, iar ceilalți pe drumurile luminate de adevăr și astfel se află permanent în luptă, precum lumina și întunerecul, binele și răul.

O curioasă caracteristică a rătăcii perfide este, că totdeauna vrea să profite pe urma adevărului — am putea zice — că-i gata să dea luptă aprigă pentru adevăr, numai să câștige ceva dela adevăr — de este posibil chiar adevărul — dar numai ca apoi să-l poată nimici.

Și lupul — iubiți creștini — urmărește mielul și e în stare să alerge după el ceasuri întregi, sau să meargă pe urma lui pândindu-l zile întregi, ca să-l poată prinde, dar numai pentru aceea ca să-l sfășie.

Tot așa s'au interesat și fariseii de adevăr, atunci când se afla personificat în mijlocul lor în Iisus Hristos. Zile și luni de-arândul, ani întregi l-au urmărit, pentru a-l putea distruge, lega, batjocori și răstigni.

Cel rău ar vrea — iubiți creștini — ca și altul să fie la fel, precum cel murdar se silește să murdărească și pe alții. În scopul acesta, cel rău își pune în cumpănă toată iscusința, toată puterea și se simte foarte nefericit dacă nu-i reușește.

În contrast cu aceste suflete negre și sbuciumate se află ceilalți, cei fericiți, a căror suflete însetează după adevăr și dreptate, fiind gata a jertfi totul, pentru a le dobândi și cu ele împreună împărăția cerurilor,

Adevărul — iubiți creștini — este o valoare

absolută, greu de definit. Am îndrăzni totuși să zicem, că el este cunoașterea dumnezeescului din noi, care cunoaștere în omul îndreptat, devine conștiința divină. Această conștiință se manifestă în chip desăvârșit în cuvintele Mântuitorului: „Eu sunt adevărul.“ El a fost conștiința divină a adevărului întrupat, precum a zis Pavel apostolul: „În El locuște trupește toată deplinătatea Dumnezeirii.“

A urma deci pe Hristos, nu este altceva, decât a umbla în calea adevărului.

Iar aceasta înseamnă: curățenie morală, însuflețire curată, înnoirea vieții în Dumnezeu, cinste desăvârșită până la jertfelnicie, tărie de caracter. Numai presupunerea unei astfel de vieți și da naștere unui sentiment de mulțumire. Dar trăirea ei în chip real? Cunoaștem oameni dreți și de caracter și ne bucură faptul că există astfel de oameni. Dar cât de fericiți suntem atunci, când descoperim această comoară de adevăr și caracter, în noi înșine. Această descoperire este scântea întoarcerii, din care se naște cunoașterea, îndreptarea, renașterea.

Căutătorului de aur îi tresaltă inima de bucurie, când — în nisip sau noroi — află primul fir de aur și cu stăruință neobosită sapă mai departe, spălând noroiul, prefăcând stâncile în praf, numai să poată ajunge în posesia aurului curat.

O procedură de căutare și de curățire la fel de stăruitoare necesită și căutarea adevărului. Aceasta însă — iubiți creștini — se va petrece în noi, în noroiul existenței noastre, între stâncile trufiei noastre, continuându-se neîntrerupt, până ce vom reuși să ne renaștem din propriile noastre ruini, ca pasărea „Fœnix“; până ce în existența noastră se va contura tot mai evident Hristos, adevărul viu și dătător de viață.

Când am ajuns aci, pot veni prigoanele, luptele, calomniile, minciunile, nimic nu ne poate atinge, căci în posesia adevărului, sufletul este fericit și întărit pe piatra credinții.

Starea noastră în asemenea clipe, este a celui prigoniți și batjocorit și disprețuit pentru sărăcia lui, și care îi compătimentește pe cei ce-l prigonesc, deoarece el știe că în buzunar are actul de moștenire, care-l va face bogat pentru vecie.

Cunoașterea și practicarea adevărului propovedit și trăit de Hristos — iubiți creștini — asigură omului adevărata libertate, precum însuș zice:

„De veți rămâne în cuvântul meu, veți cunoaște adevărul și adevărul vă va face slobozi.“

Această stare de liniște sufletească și siguranță a slobozeniei prin adevăr, a întipărit pe fețele mucenicilor aureola zâmbetului de fericire,

dându-le siguranța, pe rug, pe cruce, în gura fiarelor sălbatece, că sufletele lor lămurite în focul adevărului, eliberate de cătușele materiei, se vor împărtăși de fericirea veșnică.

Acelaș sentiment — iubiți creștini — îl încercă și azi sufletul conștient, când suferă prigoană pentru adevărul Tatălui ceresc; calomniere pentru numele Fiului și hulire pentru lucrarea Sf. Duh, căci are siguranța că numai astfel se va împărtăși de răsplata fericirii în Impărăția Cerurilor.

După toate acestea — iubiți creștini — se naște pentru noi întrebarea importantă, că noi fost-am prigonii pentru adevăr? Desigur nu pentru adevărul și dreptatea noastră omenească, căci pentru acestea ne certăm și ne prigonim adeseori, ba ne certăm chiar cu ziditorul nostru. E vorba de adevărul divin care a fost arătat lumii de Hristos și trăit de El. Dacă n'am fost prigonii pentru acesta, atunci înseamnă că nu prea există în noi acest adevăr. De altfel și experiența ne dovedește, că pomul cel cu roade bune, este mai mult sburăturit. Tot astfel și omul, cel ce poartă în viața sa roadele adevărului divin, este mai prigonit. Dar în toiul tuturor prigoanelor calomniilor și disprețului, el se simte fericit, încredințat pe deplin, că astfel își câștigă dreptul de cetățean al împărăției cerești, căci — iubiți creștini — Mântuitorul ne spune; „Eu pentru aceasta am venit în lume să mărturisesc despre adevăr și tot cel ce este din adevăr ascultă glasul meu“. Și iarăși: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a fariseilor, nu veți intra în împărăția lui Dumnezeu.“ Amin.

Preot Viorel Mihuțiu

Fecioară Marie!...

Din Cerul cu stele
— Divine făclii —
Suspinele mele
Te cheamă să vii...

Te cheamă viața
Și greu-mi calvar,
Ce, rece ca ghița,
Se luptă 'n zadar...

Din tronu-Ți cu roze,
Etern preamărit,
Revarsă mimoze
Spre cel chinuit.

Fecioară Marie,
Din Cerul cu stele,
Te cheamă 'n vecie,
Suspinele mele!...

Pr. Teodor Sărac

Despre ce să predicăm?

În **Duminica IV. din post**, 30 Martie 1941, să predicăm despre **necesitatea mărturisirii păcatelor** (spovedanie).

Păcatul este o *răsvătire* a omului împotriva legilor lui Dumnezeu; o *rupere* a legăturilor cu El și o înclinare de a *înlătura pe Dumnezeu* din centrul vieții, pentru a se așeza pe sine cu poftele sale josnice; o *neînștinare* adusă lui Dumnezeu, prin călcarea rânduelii pusă de El în lume; *nerecunoștință* pentru bunătățile Lui și *disprețuire* a jertfei Fiului Său. Păcatul este săvârșit în *inimă*, într'un moment de beție, de amăgire sufletească, când săvârșirea lui ne apare ca o supremă fericire. El pătează conștiința și turbură armonia sufletească. Dacă-l purtăm în noi, nemărturisit vreme mai lungă, ca o otravă grozavă, păcatul cuprinde întreg sufletul și ne leagă cu lanțuri pe care numai cu greu le mai putem rupe. De aceea trebuie să luăm lupta cu el îndată după ivire. Păcătosul este un bolnav sufletească. Echilibrul și liniștea sufletului nu se poate redobândi decât prin întoarcere la Dumnezeu și poruncile Lui. Aceasta se face prin: pocăință și mărturisirea păcatelor.

Pocăința este lupta de desrobire, ce se dă înlăuntrul nostru pentru a omori păcatele în durerea inimii. În această luptă legea lui Dumnezeu (Sf. Scriptură) ne servește ca o oglindă pentru conștiință, iar decalogul ca un călăuzitor pentru examinarea conștiinței.

O pocăință deplină cuprinde: a) *Conștiința vie* despre starea nenorocită în care ne-a adus păcatul; b) o *vie părere de rău*, însoțită de: desgust, ură și osândire pentru păcat; c) *hotărîrea* de a aduce orice jertfă pentru a ieși din lanțurile păcatului. Pocăința este un act liber al voinței, care urmărește restabilirea chipului lui Dumnezeu în noi. Nu e pocăință adevărată atunci când cineva se căește de păcate, dar nu le părăsește.

Cu păcatele trebuie să procedăm ca cu averea: să avem în orice clipă bilanțul lor. Aceasta se face prin *examinarea* deasă a *conștiinței*, când facem socoteala tuturor păcatelor, petrecute cu: fapta, cuvântul sau gândul.

Conștiința nu se poate curăți fără *mărturisire*, adică fără descoperirea și deschiderea inimii în fața duhovnicului. Spovedania este o dovadă că păcătosul: își *aduce aminte* de păcate, cunoaște *greutatea* lor, le urăște și *nu vrea să le ascundă* de judecata dreaptă a lui Dumnezeu. Mărturisirea este: un început de *schimbare* sufletească; un semn al *îndreptării* și *ridicării* morale, arătate prin iubirea de adevăr; o *separare* de păcat și o *smulgere* a lui din adâncul ființei noastre. Deaceia păcatul mărturisit este pe jumătate iertat. Măr-

turisiră fără un prealabil examen de conștiință este un păcat împotriva primei porunci din decalog.

Spovedania este golirea sufletului de tot ce este omenesc și demonic în el, spre a face loc lui Dumnezeu. Ea reface raportul nostru cu El, prin ajutorul grației divine, deaceia se mai numește și *al doilea botez*.

Dumnezeu știe toate păcatele noastre, deci nu putem ascunde nimic de El. El ne poruncește a le mărturisi, nu pentru a ne pedepsi ci pentru a le ierta. El șterge păcatele mărturisite și nu le mai pomenește. (Isaia 43 v. 25). Deaceia El ne îndeamnă: „Spune tu fărădelegile tale întâiu, ca să te îndreptezi”. (Is. 43 v. 26). Pomenirea păcatelor ne umple de o veselă asigurare și îndreptare la Dumnezeu, ca pe Vameș.

Dar poate că *te vei rușina* a-ți mărturisi păcatele. O, ce nebunie! Mai vârtos trebuie să te rușinezi de a săvârși păcatele. (I. Gurădeaur). „Este rușine, care aduce păcat, și este rușine, care aduce mărire și har”. (Is. Sir. 4 v. 23). Dreptul Iov spunea: „Nu m'am rușinat de mulțimea gloatei ca să mă mărturisesc înaintea lor” (Iov. 31 v. 34). Deși ne-ar osândi oamenii, judecătorul cel drept ne iartă.

Ușa pocăinței ne stă deschisă mai ales acum în calea Mântuitorului spre Golgotha. Biserica ne cere cel puțin o spovedanie la an. Aceasta însă nu înseamnă că nu am avea nevoie de a ne deschide cât mai des inima. Mărturisirea frecventă e un mijloc de a *întări voința*, a ne *înfrâna* și a ne *deprinde* de a nu mai păcătui. Conștiința trebuie păstrată sensibilă, neuzată și nedeprinsă cu păcatul. Mereu trebuie înlăturat de pe ea praful păcatului, spre a menține pacea inimii.

Mărturisirea există deodată cu păcatul. Dumnezeu a cerut-o: lui Adam în raiu (Fac 3 v. 9), și lui Cain (Fac. 4 v. 9), celor de pe vremea lui Noe, la turnul Babel și celor din Sodoma și Gomora, dar aceștia nu s'au pocăit. Israelitenii își mărturiseau păcatele înaintea ușilor cortului mărturiei, obligator în ziua împăcării (Lev. 5 v. 5; 26 v. 40; Num. 5 v. 6, 7). Proorocul Natan a fost trimis către regele David (II. Imp. 12 v. 13), iar proorocul Ilie către regele Ahab (III. Imp. 21 v. 19) pentru a le lua mărturisirea de păcate. Ioan Botezătorul primea mărturisirile celor ce se pocăiau (Mt. 3 v. 6). Mântuitorul a primit mărturisirea lui Petru (In. 21 v. 15-17), a tâlharului pe cruce (Lc. 23 v. 42) și a poruncit apostolilor și urmașilor lor ca să lege și deslege păcatele în numele Său (Mt. 18 v. 18 etc).

Ne putem mărturisi păcatele și unii în fața altora, nu numai a lui Dumnezeu, cerând ajutorul lor (Iac. 5 v. 16), dar iertarea ne-o poate da numai Dumnezeu. Avem nevoie de mărturisirea păcate-

lor în fața slujitorilor Lui, pentru a primi prin glasul lor împăcarea conștiinței cu Dumnezeu, prin coborârea harului iertării în conștiință. Fără acest verdict conștiința nu ar avea liniștea iertării.

*

„Mărturișiți-vă Domnului, că este bun, că în veac este mila Lui”. (Ps. 106 v. 1).

„Dacă ne am judeca noi pe noi înșine, n'am fi judecați (de Dumnezeu)”. (I. Cor. 11 v. 31).

„Iisus Hristos a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși, dintre care cel dintâiu sunt eu”. (I. Tim. 1 v. 15).

„Să nu abați inima mea spre cuvinte de viclesug, ca să tăgăduesc răspunsurile cele de păcate”.

„Ceealaltă vreme a vieții noastre în pace și într-o pocăință a o petrece, la Domnul să cerem.”

Mai bine să ne întristăm aici pentru păcatele noastre decât în ceealaltă lume.

Cărți și Reviste

Dr. Ioan Lăncrănjan: Probleme moral-religioase. București 1940, pag. 167.

Vremurile tulburi prin cari se strecoară viața umană din ultimele decenii, au determinat, prin greutatea lor nenumărate, o întoarcere din nou a tuturor privirilor spre adevărurile spiritualității creștine. După nereușita ideologiei materialiste a veacului trecut și mai apoi a întregului cortegiu al curentelor legate de ea — ateism, francmasonerie etc. — cugetarea și simțirea omenescă se întorc umilite spre Dumnezeu transcendent, convinse parcă de adevărul exprimat în rugăciunea liturgică, că „tot darul desăvârșit de sus vine, dela Părintele luminilor”.

Intr'adevăr se obsearvă atât în filosofie și literatură, cât și în tendința educației din școală, armată etc., o afirmare tot mai crescândă a primatului spiritualității creștine, asupra tuturor curentelor falimentare de până aci. Din această cauză orice nouă încrestare în scris a acestei afirmări a spiritualității creștine este bine venită și în acelaș timp abundent roditoare. Unei atari tendințe îi corespunde și noul volum „Probleme moral-religioase” al părintelui Dr. I. Lăncrănjan, un tinăr și destoinic asistent al Facultății de Teologie din București.

Volumul prezent cuprinde într'un mănunchi mai multe articole de reviste și de ziare, conferințe și bogate recenzii, pe cari autorul le-a publicat de câțiva ani încoaci, „cu gândul de a contribui la lămurirea unor probleme vitale pentru viața umană”. Toate ideile și problemele desbătute cu destoinicie în cuprinsul acestui volum, converg

spre acelașel comun: „afirmarea primatului spiritualului, asupra concepțiilor materialiste și atee, care au creat atâtea perturbări în conștiințe”. Iată titlul câtorva din ele: „Idealul educației creștine”; „Realismul sfântului Ioan Damaschin”; „Idea de filosofie creștină”; „Sensul creștin al asistenței sociale”; „Problema comunismului”..... „Idea religioasă”; „Octavian Goga și ideea creștină” etc.

Claritatea și sobrietatea stilului, înălțimea ideilor și abundența fondărilor, fac ca aceste „Probleme moral-religioase” să fie savurate cu deosebită plăcere de cetitor. Afară de aceste prețioase distincțiuni, studiul lor îți îmbogățește tezaurul cunoștințelor cu noi și prețioase idei, pe care autorul le remarcă cu competență, din toate operele teologice mai noi a căror cuprins îl analizează. Toate aceste calități fac ca volumul Părintelui I. Lăncrăjan să fie larg răspândit în cercurile noastre teologice.

Pr. D. Tudor

Informațiuni

■ **Investirea noilor Chiriarhi**, a I. P. S. S. Mitropolitului Tit Simedrea al Bucovinei și a PP. SS. LL. Grigorie Leu al Hușilor și Dr. Vasile Lăzărescu al Timișoarei s'a făcut după vechile datini strămoșești în sala Tronului regal, de către M. S. Regele Mihai I, de față fiind înalții demnitari ai Țării și Bisericii.

După cuvântările omagiale rostite pe rând de Chiriarhii investiți, M. S. Regele într-o cuvântare scurtă le-a mulțumit pentru făgăduințele cu care s'au legat în fața lui Dumnezeu și a M. Sale de a păstori turma cu frică de Dumnezeu și iubire de Țară.

„Ne dăm seama cu toții — a spus M. Sa — că nici odată ca azi, când lumea întreagă se cutremură de freamătul urii și al patimilor, nu vom găsi un sprijin mai puternic pentru credința noastră în pacea cea dreaptă și în iubirea izbăvitoare de suflete și de neamuri, decât în învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Faceți ca această sfântă învățătură să fie apă vie, tămăduitoare de dureri, întăritoare de speranțe drepte în mijlocul poporului păstorit.

„Duceți această sfântă apă vie, mângâietoare de suflete și întăritoare de speranțe, pretutindeni unde datorile de păstori vă chiamă de azi înăntea.”

■ **In ședința adm. bisericească** a Ven. Consiliului Eparhial ținută Marți în 18 Martie 1941 s'au făcut următoarele numiri și transferări de preoți:

Pr. Gh. Perva din Gurba (prot. Ineu) a fost transferat la parohia Măsca din prot. Șiria;

Candidatul de preot Ștefan Corpadea, hirotonit de P. S. S. Părintele Episcop Andrei în

15-16 Martie 1941, a fost numit la parohia Roșia-Nouă din prot. Radna;

Pr. Avram Burdan refugiat dela parohia Remeți jud. Bihor, a fost transferat la parohia Conop prot. Radna și

Ierom. Serghiu Jora, refugiat dela parohia Colonia Drăgășani jud. Satu-Mare, e transferat la parohia Măgulicea prot. Gurahonț.

■ **Di Dr. Emil Monția** dela Șiria este unul dintre marii compozitori ai României contemporane. Constatarea aceasta nu e nouă, dar în orice caz e târzie. Aradul ar fi trebuit mai de multă vreme să se mândrească cu o astfel de personalitate de compozitor autohton, căci de multă vreme cântecele și compozițiile Dsa'e sunt nelipsite din programele concertelor românești și gustate până la încântare de publicul ascultător.

În zilele trecute pe scena Teatrului Comunal din Arad s'a jucat opera Dsale: *Fata dela Cozia*, care mărturisim că este o lucrare de toată lauda.

Pentru destul de puținul public, care a participat la reprezentarea ei, a fost o mare surpriză. Atât din punctul de vedere al versificației, cât și din punctul de vedere al cuprinsului istoric și național, precum și al compoziției muzicale, „opera” d-lui Monția este o creație de aceeaș valoare și la aceeaș înălțime, cu cele mai bune creații românești de acest gen.

Iată de ce Opera Română dela Cluj-Timișoara, de sub direcția d-lui Sabin Drăgoi, a făcut o faptă de cinstită prețuire muzicală, atunci când a luat în repertoriul său românească operă a modestului și eminentului nostru compozitor, Dr. E. Monția.

■ † **Prot. Dr. Petru Barbu**, bătrânul apostol bănățean, a răposat în București la 7 Martie 1941. S'a născut în Lugoj la 1864. Studiază liceul la Lugoj, Beiuș și Brașov și Facultatea de Teologie la Cernăuți unde și-a luat doctoratul. Pedagogia a studiat-o la Graz și Berlin. În 1892 ajunge profesor la Institutul Teologic din Caransebeș și redactor al revistei „Foaia Diecezană” pe care o conduce 16 ani. În 1909 este pensionat „din cauza intransigenței caracterului său naționalist”, dar după nouă ani revine la catedră. În 1920 ajunge director apoi rector al Academiei Teologice din Caransebeș, până în 1927 când trece la pensie.

Dr. P. Barbu a dezvoltat o bogată activitate națională, socială și pedagogică. A fost membru în toate corporațiile bisericești, a scris manuale de religie pentru elevii școlilor primare tipărite în număroase ediții, a publicat o lucrare despre Iisus Hristos după Evangheliile și alte studii de cuprins catihetic.

A fost înmormântat în Caransebeș la 12 Martie 1941.

■ † **Aurel Călniceanu**, fostul șef-contabil al Eparhiei Aradului, consilier eparhial onorific și membru în Adunarea Eparhială, a adormit în Domnul, Vineri în 14 Martie 1941, la vârsta de 60 ani și împărtășit cu Sf. Taine. Era suferind de mai multă vreme. Boala i s'a agravat mai ales din toamnă când în urma cutremurului și-a pierdut unica fiică, sub dărâmaturile blocului Carlton din București.

Viața lui A. Călniceanu se caracterizează printr'o bunătate exemplară. Era chipul omului religios, blând, muncitor, cinstit și de o rară delicateță sufletească. Atât în Consistorul arădan, cât și în sufletele preoților pe cari i-a cunoscut și servit, a lăsat numai amintiri bune.

Prohodul i s'a făcut Duminecă în Catedrală, de către preoții: Dr. S. Șiclovan, A. Pârvu, T. Draia, — care l-a și parentat, V. Mișuțiu, P. Bogdan și I. Șeran, în prezența unei numeroase asistențe.

Inhumarea i s'a făcut în cimitirul „Pomenirea” lângă părinții lui.

Pentru cununa pe sicriul lui A. C. colegii din Ven. Consiliu Eparhial au dat la Fondul Milelor ep. 1000 lei.

Dumnezeu să-l odihnească în pace, iar soției să-i trimită ajutor și cerească mângăere.

■ † **Prof. Adam Dragoș** dela școala normală „D. Țichindeal” din Arad, după o lungă și grea suferință, la câteva minute după ce a fost cuminecat și-a dat sufletul în mâna Ziditorului, Sâmbătă în 15 Martie 1941.

Născut la Hălmașiu în 1886, a studiat gimnaziul la Brad și Preparandia la Arad, apoi a funcționat dela 1906 ca învățator la Hălmașiu și după războiu ca profesor de Matematici la Școala Normală din Arad. Au trecut pe sub mâna lui 20 serii de învățatori. A fost un om al datoriei și un părinte iubitor.

Inmormântarea i s'a făcut Luni în 17 Martie c. Serviciul funebru a fost săvârșit în aula Școlii de către PP. CC. Prot. C. Turicu, Dr. S. Șiclovan, I. Hălmașean, V. Mișuțiu, T. Nădăban și diaconii C. Rudneanu și O. Lipovan. Răspunsurile corale au fost date de elevii școlii. Activitatea defunctului a fost elogiată de P. C. Prot. C. Turicu și Dr. C. Lepa directorul școlii.

Inhumarea s'a făcut în cimitirul „Eternitatea” unde s'a mai ținut un cuvânt în numele elevilor.

Il deplânge soția, o fiică și doi copii (unul avocat și al doilea judecător).

Pentru răscumpărarea jerbei de flori, profesorii școlii au dat la Fondul Milelor ep. 2000 lei.

În veci pomenirea lui.

■ † **Prof. Nicolae Titulescu**, a decedat într'un sanator din Cannes, unde era în căutarea sănătății zdruncinate de multă vreme, la 17 Martie c. Moare în vârsta de 58 ani.

N. Titulescu s'a născut la Craiova în 1883. A studiat în țară și străinătate. În 1905, la 22 ani, ajunge profesor universitar. Din 1917, când ajunge primaoră ministru (de finanțe), este adeseori ministru de externe, ministru al României la Londra și de douăori președinte a Ligii Națiunilor.

Dumnezeu să-l ierte.

■ **Misiunile religioase dela Curtici**, organizate în 13—16 Martie 1941 după programul stabilit de P. C. Pr. Zenobie Brădean și cu concursul celorlalți preoți locali, au prilejuit credincioșilor noștri din frunțașă comună de pe granița de Vest, bucurii înălțătoare și le-au împărtășit alese daruri duhovnicești.

Joi în 13 Martie c. d. s. s'a făcut spovedirea celor 179 eleve de școală primară, cu două din învățătoarele lor, iar în ziua următoare, la Liturgia înainte sfințită, s'au cuminecat toate. A predicat Părintele R. Oancea din Macea despre: Cauza boalelor trupești și sufletești, păcatul.

După amiazi s'au spovedit elevii: 352 și 2 învățatori, cari apoi s'au cuminecat la Liturgia de Sâmbătă dimineața, când a predicat P. C. S. Părintele protopop F. Codreanu, adâncind cuvintele: „Nu spre judecată, sau spre osândă”...

La slujba Sf. Maslu, care a urmat Liturghiei, a predicat Părintele Z. Brădean despre Sf. Maslu și temeierile lui biblice.

După Vecernia zilei Păr. R. Oancea a ținut alocația: Cum să ne pregătim pentru mărturisire, apoi au urmat spovediri: 11 bărbații și 84 femei, cari s'au cuminecat în ziua următoare. Seara P. C. S. Părintele prot. F. Codreanu a vorbit tineretului, adunat în număr mare, despre „Condițiile unei căsătorii fericite”, insistând cu deosebire asupra sănătății trupești și sufletești.

Duminecă dimineața s'a oficiat Sf. Liturghie în sobor de către preoții Z. Brădean, I. Lorințiu, R. Oancea și Tr. Mogoș. A pontificat și a predicat despre „Lumina lui Hristos” P. C. Prot. C. Turicu. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bisericesc, condus de dl. inv. Eftimie Ardelean. Biserica fiind mică în raport cu numărul credincioșilor, o bună parte dintre ei au ascultat de afară serviciul divin și predica.

După amiazi, în sala arhiplină a Casei Naționale s'a dat o serbare culturală, organizată de Dna directoare Aurora Cioară și învățătoarele Iulia Rădulescu și Valeria Frumosu. Păr. Il. Felea a conferențiat despre „Darurile Bisericii”.

Așa, după cum au fost organizate și după cum s'au desfășurat, misiunile religioase dela Curtici pot servi de model și altor parohii.

Convocator

În conformitate cu art. 6 din Regulamentul pentru org. desp. Asociației Clerului „A. Șaguna”, prin aceasta convocăm *Adunarea generală* a despărțământului Arad al Asociației, care se va ține în zilele de 2 și 3 Aprilie a. crt., în localul școlii de lângă sf. bis. Catedrală din Arad, cu următorul

Program :

Ziua I. (Mercuri 2 Aprilie) — la orele 3 p. m.:

1. Misiuni interne cu mărturisirea preoților, a profesorilor-preoți, a funcționarilor bisericești și a absolvenților de teologie.

Ziua II. (Joi 3 Aprilie) — la orele 8—11 a. m.:

1. Utrenia împreună cu sf. Liturghie și împărțirea preoților.
2. Predică ocazională înainte de împărțire.
3. Tedeum.

* * *

La orele 11 a. m.:

1. Deschiderea Adunării prin președintele Asociației Ioan I. Ardelean, paroh.
2. Raport asupra activității pastorale a preoțimei și a cercurilor religioase din cuprinsul despărțământului în a. 1940.
3. Raportul bibliotecarului.
4. Raportul cassarului. Inscrierea de membrii.
5. Propuneri.
6. Incheierea ședinței.

Arad, la 19 Martie 1941.

Ioan I. Ardelean
președinte.Demian Tudor
secretar.

1-2

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ LUGOJ**Concurs public****pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Lugoj**

În conformitate cu dispozițiile Legii picturii bisericești dela 2 Iunie 1938 și cu prevederile art. 27 și 28 din Regulamentul Legii, se institue concurs public pentru lucrările de pictură interioară a sfintei biserici ort. rom. din Lugoj, județul Severin.

Pot lua parte la acest concurs artiștii pictori autorizați, cari îndeplinesc condițiile Legii picturii bisericești.

Artiștii concurenți, pe lângă ofertă, vor prezenta următoarele lucrări:

1. Un proiect al picturii bolților în acuarelă sau guașe după planul dat de Oficiul parohial.
2. Un desen în mărime de execuție a unei scene sau a unui sfânt din acest plan.
3. O scenă, un fragment de scenă sau un sfânt, în frescă de cel puțin 80 pe 80 cm. lucrată pe mortar, în cadru de lemn portabil.
4. Modele de stucco-lustro imitație de marmoră roșie, galbenă sau verde, plăci de cel puțin 20 pe 20 cm.

Concurenții pot cere planurile, caetul de sarcini și orice informații, dela Prea Cucernicul Protopop Dr. Aurel Mihaescu, la Biserica ort. rom. Lugoj, str. Alexandrovici Nr. 11.

Juriul de examinare a proiectelor și de judecare a lucrării este alcătuit din Comisia specială de calificare a pictorilor bisericești, împreună cu Prea Cucernicul Protopop Dr. Aurel Mihaescu și cu un membru al Consiliului parohial.

Premiile vor fi acordate conform prevederilor Legii și anume: Premiul I, executarea lucrării; Premiul II, 2% din valoarea lucrării; Premiul III, 1% din valoarea lucrării.

Nu se acordă nici un fel de spese de călătorie sau alte bonificări pentru concurenți.

Lucrările concurenților trebuie depuse la Parohia bisericii până la data de 1 Iunie 1941, după care dată Juriul va fi întrunit spre a le examina.

După examinare, lucrările vor rămâne expuse pentru public timp de 5 zile.

Lugoj, la 1 Martie 1941.

Președintele Consiliului parohial,
Protopop: *Dr. Aurel Mihaescu***Licitație minuendă**

Consiliul parohial ort. rom. din com. *Rișculița* jud. Hunedoara, p. u. Baia de Criș, pe baza planului și devizului aprobat de către Ven. Cons. Eparhial publică licitație minuendă cu oferte închise pe ziua de 25 Martie 1941 ora 16 în localul Școlii primare din *Rișculița* pentru darea în întreprindere a reparării bisericii.

1. Toți concurenții vor înainta odată cu oferta și o garanție de 12500 lei în numerar.
2. Spese de participare licitanților nu se vor da.
3. Concurenții trebuie să prezinte autorizații pentru a putea executa astfel de lucrări.
4. Consiliul parohial după deschiderea ofertelor și întru cât prețul oferit nu ar conveni își rezervă dreptul a continua licitația verbal.
5. Consiliul parohial își rezervă dreptul de-a încredința lucrările aceluia, în care va avea mai multă încredere, fără considerare de rezultatul licitației.
6. Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial *Rișculița*.
7. În caz că prima licitație va fi fără rezultat, se va ține a doua licitație în ziua de 6 Aprilie 1941 la aceiași oră și în același local.

Din ședința cons parohial din 29 Aug. 1940.

Pr. I. Petrovici
cond. of. parohial.

2-2

**Cărți noi apărute în
Editura Librăriei Diecezane ARAD:**

ACATISTUL
Domnului nostru Iisus Hristos și
PARACLISUL
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu
După rânduiala din Eparhia Aradului
Format mic portativ. Broșat lei 6. Legat lei 10.

Carte de Rugăciuni și Cântări**Sfânta Liturghie**

Tipărită cu binecuvântare arhierescă.

Ediție broșată pt. școlari și popor lei 12. Ediție broșată, cu un adaus de cuvinte mângăetoare și îndemnuri morale lei 16. Pe hârtie velină lei 20.

Tritem FRANCO din cărțile de mai sus tuturor oficiilor parohiale câte un colet ca material de colportaj. Prea Cucernicii Preoți sunt rugați a ridica coletul dela oficiul postal.